

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ İHLALLERİNİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN EYLEM PLANI

KISALTMALAR

AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AİÖK	Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
SEGBİS	Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	Türk Ceza Kanunu

Sunuş

Son yarım asra sığın uluslarüstü ve uluslararası kurumsallaşması ışığında “insan hakları hukuku” insanlığın “kozmetik vicdan”ı haline gelmiş bulunmaktadır. Hiçbir bireysel trajedinin gözardı edilemediği zamanımızda, temel hak ve özgürlüklere ilişkin konuların, devletlerin egemenlik alanından çıkışına, küresel ve bölgesel düzeyde teminatlara bağlanışına tanık olmaktadır. Avrupa Konseyi'nin üyesi olan ülkemiz de Konsey belgeleriyle oluşturulan güçlü ve etkin bir koruma sistemine dahil olarak, insan haklarının en üst düzeyde korunması ve geliştirilmesine yönelik hedeflere ulaşma iradesini teyit etmiştir.

Temel hak ve özgürlüklere saygı temelinde, Avrupa'da ortak ve sürdürülebilir bir demokratik düzen oluşturma hedefiyle kurulan Avrupa Konseyi statüsünü 1949 yılında kabul ederek kurucu üyeler arasına katılan Türkiye, 1950'de imzaladığı sözleşmeyi 10 Mart 1954'te onaylayarak iç hukukun parçası haline getirmiş, 28 Ocak 1987'de ise bireysel başvuru hakkını tanıyarak Sözleşme ile oluşturulan denetim şemsiyesi altına girmiştir. AİHM içtihatları ile uyum sağlamak ve bu suretle Ülkemizde insan hakları standartlarının geliştirilmesi ve korunması amacıyla son dönemde önemli reformlar hayata geçirilmiştir. Bununla beraber, Ülkemizin, bireysel başvuru yolunu çoğu taraf ülkeden daha erken bir tarihte açarak Avrupa Konseyi'nin oluşturduğu bölgesel koruma sistemi içinde yer alma cesaretine karşın, insan hakları pratiğinde, bir takım yapısal sorunlardan kaynaklanan sıkıntılar yaşadığı bilinen bir gerçektir. AİHM istatistiklerine bakıldığında, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla, Mahkeme önündeki derdest dosyaların %11,3'lük dilimini ülkemiz aleyhine yapılan başvuruların oluşturduğu, bu kapsamda Türkiye'nin; Rusya, İtalya, Ukrayna ve Sırbistan'dan sonra 5. sırada yer aldığı görülmektedir. Aynı tarih itibarıyla, AİHM'nin Türkiye hakkında vermiş olduğu toplam ihlal kararı sayısı 2.639'a ulaşmış olup, Ülkemiz maalesef hakkında en çok ihlal kararı verilen ülke durumundadır. Bu kararların büyük bir çoğunluğunun icra süreci halen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından denetlenmektedir.

Temel hak ve özgürlüklerin korunarak geliştirilmesi idealine gölge düşüren bu görünümün iyileştirilmesi, gerek yapısal gerekse uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesini ve bu amaçla hukuki reform çabalarının kararlılıkla ve sistematik bir şekilde sürdürülmesini zorunlu kılmaktadır. Bu ihtiyaca dayalı olarak, 650 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur. İnsan Hakları Daire Başkanlığına AİHM'e ülkemiz aleyhine yapılan başvurulara ilişkin Hükümet savunmalarını hazırlama görevinin yanısıra, AİHM kararlarının icrası, insan hakları konusunda ilgili kurum ve toplumsal paydaşlarla işbirliği halinde projeler geliştirilmesi, uygulamaya yön verecek ve toplumsal farkındalığı pekiştirecek eğitim çalışmalarının hayata geçirilmesi ve ihlale neden olan yapısal sorunların çözüm süreçlerinin takibi görevleri de verilerek insan haklarının korunması ve bu alandaki ihlallerinin önlenmesi konusunda kilit bir rol tevdi edilmiştir. Bu görevler kapsamında 15-17 Kasım 2011 tarihleri arasında İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından, Ankara'da ilgili tüm kurumlar ile AİHM ve Avrupa Konseyi'nde çalışan uzmanların katıldığı yüksek düzeyli bir "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye Kararları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri Konulu Yüksek Düzeyli Konferans ve Çalıştay düzenlenmiş, Çalıştay'da oluşturulan 6 ayrı komisyonda, insan hakları ihlaline neden olan sistemik ve uygulama kaynaklı sorunlar ile çözüm önerileri ele alınmıştır.

Bu eylem planı, sözü edilen çalıştay sonuçları da dikkate alınarak, AİHM tarafından verilen ihlal kararlarına konu alanlarda ihlale neden olan sorunların ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanmış olup, bu sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik belirlenmiş takvime bağlı olarak alınması gereken önlemler, gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyet ve düzenlemeler ile bunların gerçekleştirilmesinden sorumlu kurumları belirlemektedir. Öngörülen söz konusu faaliyetlerden mevzuat düzenlemesine ilişkin olanlar, idari yönden yapılabilecek hazırlık çalışmalarını ifade etmekte olup bu konulardaki nihai takdir elbette yasama organına aittir.

Eylem planı taslağı hazırlandıktan sonra, görüş ve önerilerinin alınması amacıyla ilgili tüm Bakanlıklara ve diğer kurumlara gönderilmiş, bu görüş ve öneriler dikkatle değerlendirilerek eylem planı taslağına son hali verilmiştir.

Eylem Planında yer alan amaçların gerçekleştirilebilmesi için belirlenen hedefler, planın uygulanabilir olması ve beklentileri karşılaması için açık ve sonuç almaya yönelik hedefler olarak belirlenmiştir. Her bir hedefin altındaki açıklama ve faaliyetlerle de söz konusu amaçların gerçekleştirilmesi ve hedeflere ulaşılabilmesi için takip edilecek somut ve etkili adımlar ortaya konulmuştur.

Eylem Planı 14 ana amaçtan oluşmaktadır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için 46 hedef belirlenmiş olup, söz konusu hedeflere ulaşılması maksadıyla yapılacak faaliyetler de her bir hedefin altında ayrı ayrı açıklanmıştır. Ayrıca planda sözü edilen amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya konulan hedeflere ulaşılması için kısa, orta ve uzun vadeler öngörülmüş; kısa vade 0-1 yıl, orta vade 1 - 3 yıl, uzun vade ise 3 - 5 yıl arası bir zaman dilimi olarak belirlenmiştir.

Eylem Planının Bakanlar Kurulu tarafından kabulünü müteakip, planda öngörülen faaliyetlerin belirlenen takvime uygun olarak sorumlu kurumlarca yerine getirilmesinin takibi süreci Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından izlenecektir. Bu takip sürecinde sorumlu kurumlarca İnsan Hakları Daire Başkanlığı'na her altı ayda bir rapor verilecektir. Eylem Planının gerçekleştirme durumu hakkında Adalet Bakanlığı tarafından Başbakanlığa yıllık rapor sunulacaktır.

AMAÇLAR	HEDEFLER VE FAALİYETLER		
1. YAŞAMA HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ	1.1- Askerde İntihar Olaylarının Önlenmesi ve Etkin Şekilde Soruşturulması		
	Açıklama ve Faaliyetler	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	• Askere alma işlemleri sırasında sağlık muayenesinin daha detaylı yapılması sağlanarak askerlik görevini yapmaya elverişli olmayanların daha etkili bir şekilde belirlenmesi.	SÜREKLİ	Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
	• Askere alma işlemleri sırasında yapılan detaylı sağlık kontrolleri sonrasında akıl sağlığına ilişkin sorunlar yaşadığından şüphelenilen kişilerle ilgili daha ayrıntılı kontroller yapılarak durumlarının tespiti, bu kişilerin askerliğe alınmaları halinde sağlık kontrollerinin düzenli bir şekilde devam etmesi, intihar riski bulunan kişilerin ise daha özenli ve sürekli sağlık kontrolüne tabi tutulmasının sağlanması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
	• Askerlik görevine başlayanların askerlik süresince daha detaylı olarak genel gözetim ve sağlık kontrolüne tabi tutulması, intihar riski taşıyanların etkili bir şekilde belirlenmesi ve makul tedbirlerin alınması yönünde, Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinin ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun gözden geçirilerek gerekirse değişiklikler yapılması.	ORTA	İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
	• Askerlik görevi devam ettiği süre içerisinde akıl hastalığı ortaya çıkan ve/veya intihar edeceğinden şüphelenilen askerlerden sorumlu olanlara ve bu kişilerin sorumluluklarına ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekirse değişiklikler yapılması.	ORTA	İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
•Askerde intihar olaylarında ihmali bulunan yetkililerin tespit edilerek etkin bir şekilde yargılanmalarının sağlanması.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı	

1. YAŞAMA HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ

<ul style="list-style-type: none"> • Sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan muayeneleri sonucu askerliğe engel sağlık sorunları bulunanların Milli Savunma Bakanlığına bildirilmesi uygulamasına daha işlevsel bir şekilde devam edilmesi.	SÜREKLİ	Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> • Ölümle sonuçlanabilecek şekilde yaralanan askerlerin hastaneye kaldırılması halinde; olaya, teşhise ve tedaviye yönelik bulgu ve belgelerin muhafazası uygulamasının gözden geçirilip değerlendirilmesi ile bu kayıtların tutulmasında olası aksaklıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
1.2- Devletin Pozitif Yükümlülüğünün Bir Gereği Olarak Mayın ve Benzeri Maddelerin Patlaması Neticesinde Masum İnsanların Hayatlarını Kaybetmelerinin Önlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Mayınlı arazilerin uluslararası yükümlülükler çerçevesinde mayından arındırılması, bu süreç tamamlanana kadar masum insanların yaşamlarını koruyacak gerekli güvenlik önlemlerinin etkili bir şekilde alınması.	UZUN	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Tatbikat ve teröristle silahlı mücadele alanlarının daha sonra titiz bir şekilde kontrol edilerek buralarda patlayıcı madde bırakılmaması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Mayın ve benzeri patlayıcı maddelerin bulunma olasılığı olan yerlerde patlayıcı maddeler ve mayınlarla ilgili, ilkokul çağından itibaren çocuklar başta olmak üzere tüm toplumu, pedagojik ve psikososyal açıdan olumsuz sonuçlar doğurmayacak şekilde bilgilendirici ve bilinçlendirici çalışmalar yapılması.	SÜREKLİ	Milli Eğitim Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

1. YAŞAMA HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ

1.3- Tıbbi Uygulama Hatası ya da Hastane Koşullarının Yetersizliğinden Kaynaklanan Ölümlerin Önlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> Hasta ile ilgili verilerin, sağlık kurum ve kuruluşları tarafından işlenmesi uygulamasının gözden geçirilerek uluslararası hukuk standartları bakımından olası aksaklıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> Tıbbi uygulama hatası iddialarına ilişkin düzenlenen raporların daha ayrıntılı, gerekçeli ve sonuç kısmının iddialara cevap verir nitelikte düzenlenmesi.	SÜREKLİ	Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> Tazminat ödenmesinin yanı sıra ömür boyu tedavi giderlerinin karşılanması gibi farklı tazmin yöntemlerinin belirlenmesine yönelik mevzuatın gözden geçirilmesi, gerekirse değişiklikler yapılması.	ORTA	Sosyal Güvenlik Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> Farklı tazmin yöntemlerine ilişkin yargı mensupları arasında farkındalık artırılmasına ilişkin gerekli çalışmaların yapılması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
<ul style="list-style-type: none"> Tıbbi uygulama hatalarının asgariye indirilebilmesi amacıyla, hastanelerin donanım ve teknik kapasitelerinin, ayrıca nitelikli hekim ve sağlık personeli sayılarının yeterli düzeye çıkarılması, nöbet sisteminin etkin bir şekilde işletilmesi.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
1.4- Devletin Pozitif Yükümlülük İlkesinin Bir Gereği Olarak, Aile İçi Şiddetin, Kadına Yönelik Şiddetin ve Özellikle Cinayetlerin Önlenmesi Adına Gerekli Tedbirlerin Alınması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> 6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun”un etkin şekilde uygulanması için gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

1. YAŞAMA HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ

<ul style="list-style-type: none"> Yaşamının risk altında olduğunu belirten kadınlar için, somut olay ve tehlikenin ciddiyeti titizlikle değerlendirilerek gerekli koruyucu tedbirlerin etkili bir şekilde uygulanması.	SÜREKLİ	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İçişleri Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> Aile içi şiddetten kaynaklanan suçların etkin bir şekilde soruşturulması ve kısa zamanda önlemlerin alınması amacıyla, nüfusu belli bir yoğunluğun üzerindeki şehirlerdeki Cumhuriyet Başsavcılıklarında özel bürolar kurulması.	KISA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
<ul style="list-style-type: none"> Aile içi ve kadına yönelik şiddet konusunda hâkim, Cumhuriyet savcısı, kolluk görevlileri ve uzman personele yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitim programlarının sürdürülmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
1.5- Zor ve Silah Kullanma Yetkisinin Kanuni Şartları Oluşmadan Kullanılmasının Önlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile diğer ilgili mevzuatta hüküm altına alınan zor ve silah kullanma şartlarının AİHM içtihatları ile uygunluğu açısından gözden geçirilmesi ve gerekirse değişiklik yapılması; ayrıca ihtiyaç duyulduğu takdirde bu konuya ilişkin farklı kanunlarda bulunan hükümlerin tek bir kanun altında toplanması.	ORTA	Genelkurmay Başkanlığı Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda, yalnızca şartları oluştuğunda ve orantılı bir şekilde zor ve silah kullanılmasını sağlamak amacıyla, ilgili kolluk görevlileri ile zor ve silah kullanma yetkisine sahip diğer personele sağlanan hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim verilmesine devam edilmesi ve işlevselliğinin artırılması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda zor ve silah kullanmanın şartlarını belirleyen bir uygulama rehberi oluşturulması.	ORTA	Genelkurmay Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

2. KÖTÜ MUAMELENİN ÖNLENMESİ	2.1-Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri ile Yakalama ve Gözaltına Alma Uygulamaları Esnasında Kesinlikle Gerekli Olduğunda ve Orantılı Bir Şekilde Güç Kullanılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• Nezarethaneler ve özgürlüğün kısıtlandığı yerlerde kameralı takibin etkili bir şekilde kullanılması, standardize edilerek yaygınlaştırılması ve denetlenmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Türkiye İnsan Hakları Kurumu
	• Şehirlerde kent güvenlik yönetim sistemlerinin etkili bir şekilde kullanılması, muhtemel ihlal vakalarının fazla olabileceği il ve ilçeler gözetilmek suretiyle standardize edilerek yaygınlaştırılması ve denetlenmesi.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı
	• 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda gözden geçirilmesi ve gerekirse değişiklik yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı
	• Kolluk güçlerine yönelik yürütülen düzenli hizmet içi eğitim faaliyetlerinde AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara ağırlıklı bir şekilde yer verilmesi.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı
	2.2- Sınır Dışı İşlemlerinin İşkence ve Kötü Muamele Riski Dikkate Alınarak AİHM Standartlarına Uygun Gerçekleştirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması.	KISA	İçişleri Bakanlığı
	• 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile hazırlanacak ikincil mevzuatın etkili şekilde uygulanmasının sağlanması, uygulama sürecinde oluşabilecek aksaklıkların giderilmesine yönelik gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı

2. KÖTÜ MUAMELENİN ÖNLENMESİ

<ul style="list-style-type: none"> • Yabancıların, sınır dışı edilmesi halinde işkence veya kötü muameleye maruz kalacaklarına dair iddialarının, AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda idari makamlar ve idari yargı mercilerince etraflıca araştırılmasının ve bu yönde ciddi emareler varsa sınır dışı kararı verilmemesine ilişkin 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile getirilen hükümlerin uygulamasının izlenmesi ve etki analizinin yapılması.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
<ul style="list-style-type: none"> • Sınır dışı işlemleri konusunda uluslararası kuruluşların inceleme raporları ve AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara ilişkin yapılan eğitim çalışmalarına işlevsel şekilde devam edilmesi.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı
2.3- Özgürlüğün Kısıtlandığı Tüm Alanların Kapasite ve Fiziki Koşullarının İyileştirilmesi ve Bu Alanlarda İşkence ve Kötü Muameleye Sıfır Tolerans Prensiplerinin En Etkili Şekilde Uygulanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Küçük cezaevlerinin kapatılarak, uluslararası standartlara uygun komplekslere dönüştürülmesi çalışmalarına devam edilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Tutuklu ve hükümlülerin fiziksel ve psikolojik muayenelerinin, ceza infaz kurumlarına alınmaları sırasında ve bu kurumlarda buldukları süre içinde periyodik olarak daha etkili şekilde yapılması ve gerekli tedavi imkânlarının sağlanarak durumlarına uygun ortamda barındırılması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> • Sınır dışı edilecek yabancıların barındırılacağı ve tutulacağı yerlere ilişkin 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda belirtilen “geri gönderme merkezleri” nin, hukuki düzenleme ve fiziksel alt yapı yönünden uluslararası standartlara uygun olmasını sağlamaya yönelik, ikincil mevzuatın hazırlanması da dahil gerekli önlemlerin alınması.	ORTA SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı

2. KÖTÜ MUAMELENİN ÖNLENMESİ	<ul style="list-style-type: none"> • 2011 yılında onaylanan BM İşkenceyle Mücadele Sözleşmesine ek Seçmeli Protokol (OPCAT) uyarınca “Ulusal Önleme Mekanizması” olarak belirlenen Türkiye İnsan Hakları Kurumu çalışmalarının izlenmesi ve katkı sağlanması 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Türkiye İnsan Hakları Kurumu
	2.4- İşkence ve Kötü Muamele Nedeniyle Devlet Tarafından Ödenen Tazminatların, Bu Suçların Failinden veya Soruşturmayı Gereği Gibi Yapmayan Kamu Görevlisinden Tahsili İçin Rücu Yolunun Etkili Bir Şekilde Kullanılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Rücu yolunun etkili bir şekilde işletilmesini sağlayacak usul ve esasların belirlenmesi ve ihtiyaç duyulduğu takdirde gerekli mevzuat değişikliği çalışmalarının yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

3. YAŞAMA HAKKI VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİNE YÖNELİK ETKİN SORUŞTURMA YAPILMASI	3.1- Soruşturmanın Etkinliğinin Arttırılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu görevlilerinin sorumlu olduğu iddia edilen her türlü ölüm, yaralama, işkence ve kötü muamele olayında soruşturma prosedürüne ilişkin mevzuatın AIHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda gözden geçirilerek, kamu görevlilerinin yürüttükleri hizmetleri de olumsuz etkilemeyecek şekilde gerekli değişikliklerin yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> • Ölü muayene ve otopsi işlemlerinin, Birleşmiş Milletler 1991 tarihli Minnesota Protokolü'nde belirtilen standartlara uygun olarak yapılması hususunda uygulamadaki eksikliklerin giderilmesi; konuyla ilgili olarak savcılara ve adli tabiplik hizmeti veren hekimlere meslek öncesi ve meslek içi eğitim verilmesi.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Adalet Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Yükseköğretim Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Adli Tıp Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
	<ul style="list-style-type: none"> • Yargı organlarına yardımcı birimler olan Adli Tıp Kurumu ve kriminal laboratuvarlar gibi kurumların sayı ve donanımlarının arttırılması, buralarda yeteri kadar alanında uzman personel çalıştırılması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu
	<ul style="list-style-type: none"> • Soruşturmanın hızlı ve etkin şekilde tamamlanması amacıyla adli kolluk sisteminde aksayan yönlerin tespit ve değerlendirilmesinin yapılarak bu sistemin daha işlevsel hale getirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasına yönelik çalışmalar yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
<ul style="list-style-type: none"> • Orantısız güç kullanmak suretiyle ölüme ve yaralamaya neden olduğu iddia edilen kolluk görevlileri hakkında AIHM içtihatları doğrultusunda etkin adli ve idari soruşturma yapılmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ile bu sorunların ortadan kaldırılması için çalışmalar yapılması.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	

3. YAŞAMA HAKKI VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİNE YÖNELİK ETKİN
SORUŞTURMA YAPILMASI

<ul style="list-style-type: none"> • Cumhuriyet savcılarının etkin soruşturma yapabilmeleri amacıyla sayılarının artırılması, bazı eylemlerin suç kapsamından çıkartılarak iş yüklerinin azaltılmasına yönelik çalışma yapılması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
<ul style="list-style-type: none"> • Büyük adliyelerde suç tiplerine göre iş bölümü yapılarak Cumhuriyet savcılarının uzmanlaşmalarının sağlanması ve özellikle işkence ve kötü muamele kapsamına giren suçların soruşturmasını yapacak Cumhuriyet savcılarının iş bölümü ile belirlenmesi için genelge çalışması yapılması ve bu hususların takip edilmesi.	KISA SÜREKLİ	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
<ul style="list-style-type: none"> • İntihar veya diğer nedenlerle gerçekleşen asker ölümlerinde soruşturmaların AİHM'in gelişen içtihatları doğrultusunda etkili bir şekilde yürütülmesini teminen farkındalık artırıcı faaliyetler yapılması.	SÜREKLİ	Milli Savunma Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Kolluk görevlileriyle ilgili ihbar ve şikayetlerin tek elden değerlendirilmesi amacıyla "Kolluk Gözetim Komisyonu" kurulmasına ilişkin hazırlanan kanun tasarısının kanunlaşma sürecinin takibi.	ORTA	İçişleri Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • 6459 sayılı Kanunla Ceza Muhakemesi Kanununun 172 nci maddesinde yapılan değişiklikle, kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın etkin soruşturma yapılmadan verildiğinin AİHM'in kesinleşmiş kararıyla tespit edilmesi üzerine, kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde talep edilmesi halinde yeniden soruşturma açılacağına ilişkin getirilen düzenlemenin uygulamadaki etkilerinin izlenmesi	ORTA	Adalet Bakanlığı

3. YAŞAMA HAKKI VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİNE YÖNELİK ETKİN SORUŞTURMA YAPILMASI	3.2- İşkence ve Kötü Muamele Kabul Edilen Eylemlerin Cezasız Kalmamasını Sağlamaya Yönelik Önlemler Alınması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• İşkence ve kötü muamele teşkil eden eylemlere ilişkin yapılan soruşturma, kovuşturma ve tazminat davalarında, AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar konusunda hâkim ve savcılar ile kolluk mensuplarının farkındalığını artırıcı faaliyetlerin işlevsel bir şekilde düzenlenmesine devam edilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	• AİHM kararlarına göre iç hukukumuzda işkence ve kötü muamele teşkil eden suçlara ilişkin hükmün açıklanmasının geri bırakılması, cezaların ertelenmesi ve para cezasına çevrilmesinin soruşturmanın etkinliğine etkisi hususunda hâkim ve savcılara yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi de dahil gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	• İşkence ve kötü muamele suçlarını soruşturmakla görevli savcılara yönelik, AİHM kararlarında öne çıkan soruşturma eksikliklerini de içeren, etkin soruşturma yöntemlerine ilişkin bir el kitapçığının hazırlanması ve dağıtılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	3.3- Adli Muayenelerin Yapılması ve Raporların Tanzimi Konusunda İstanbul Protokolü Standartlarının Daha Etkili Bir Şekilde Uygulanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• Adli muayenelerin ve raporların İstanbul Protokolü ile AİÖK standartlarına uygunluğunun temini ve yargı mercilerince etkin denetiminin sağlanması amacıyla farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi.	SÜREKLİ	Genelkurmay Başkanlığı Adalet Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

3. YAŞAMA HAKKI İLE İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİNE YÖNELİK
ETKİN SORUŞTURMA YAPILMASI

<ul style="list-style-type: none"> • 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun günümüz koşullarında ihtiyaca cevap vermeyen ve kapasite yönünden kısıtlayıcı hükümlerinin değiştirilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Adli tıp grup başkanlıklarının ve Adli Tıp Kurumu şubelerinin personel sayısı ve teknik kapasite yönünden güçlendirilmesi, fiziki koşullarının iyileştirilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> • Adli muayenelerde kadın hekim talep etme hakkının, işkence veya kötü muamele mağduru kadınlara hatırlatılmasının zorunlu hale getirilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> • İşkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmalarda muayenelerin teknolojik araçlarla kayıt altına alınmasının yaygınlaştırılması ve bu kayıtların özel hayatın gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde korunması.	SÜREKLİ	Sağlık Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
<ul style="list-style-type: none"> • Hekim-kolluk ilişkileri başta olmak üzere İstanbul Protokolü standartlarına ilişkin uygulamada karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin tespiti için gerekli çalışmaların yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Adli Tıp Kurumu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

AMAÇLAR	HEDEFLER VE FAALİYETLER		
4. ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ	4.1- Tutuklama Tedbirinin Ancak Zorunlu Hallerde Uygulanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> 6352 sayılı Kanunla CMK'nın 101 inci maddesinde yapılan tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya tahliye isteminin reddine ilişkin kararların gerekçelendirilmesi hususundaki değişiklik ile 109 uncu maddesindeki adli kontrolde süre sınırlamasının kaldırılmasına yönelik değişikliğin uygulamadaki etki analizinin yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> AIHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda tutuklama kararlarının gerekçelendirilmesi ve adli kontrol uygulanması hakkında hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile adaylarına yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi. 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	4.2- Tutuklunun Tahliyesine İlişkin Kararların Derhal Uygulanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> Yargılama sırasında mahkeme tarafından serbest bırakılan kişilerin, duruşma bitiminde derhal serbest bırakılmasının sağlanması için önlemler alınması. 	KISA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı
	4.3- Sınır Dışı İşlemlerinin AIHM İçtihatlarında Belirlenen Standartlara Uygun Hale Getirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> Kişinin sınır dışı işlemi gerçekleştirilinceye kadar alıkonulabilmesinin usul ve esaslarına ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanması. 	KISA	İçişleri Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> 6458 sayılı Kanun ile getirilen idari gözetim kararı ve itiraz usulü uygulamasının izlenmesi ve uygulamada oluşabilecek aksaklıkların giderilmesine yönelik gerekli önlemlerin alınması. 	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı	

4. ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ

4.4- Tutuklama Kararlarına Karşı Etkili Başvuru Yolunun Getirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Soruşturma aşamasında tutukluluk durumunun re'sen incelenmesinin şüpheli veya müdafii dinlenilmek suretiyle gerçekleştirilmesi usulüne ilişkin 6459 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemenin etki analizinin yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Kovuşturma aşamasında şüpheli veya sanığın tutukluluk durumunun incelenmesi uygulamasının izlenmesi ve AİHM içtihatlarına olası aykırılıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması	ORTA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
<ul style="list-style-type: none"> • Tutuklamaya itirazın duruşmalı olarak incelenmesinin zorunlu olduğu durumlarda, SEGBİS'in etkili bir şekilde uygulanması, bu kapsamda gerekli altyapının tüm adliyelerde ve ceza infaz kurumlarında kurulması.	KISA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
4.5- Gözaltına Alınan Kişilerin İvedi Bir Şekilde Yetkili Adli Makam Önüne Çıkarılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Yakalama kararına istinaden yargı alanı dışında yakalanan kişilerin davanın görüleceği yere naklinden önce SEGBİS aracılığıyla yetkili adli makam tarafından savunmasının alınması uygulamasının yaygınlaştırılması.	KISA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
4.6- Hukuka Aykırılık İçeren Gözaltı veya Tutuklamaya Maruz Kalmış Kişilere Tazminat Ödenmesine İlişkin Etkin Başvuru Yolunun Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Hukuka aykırılık içeren gözaltı ve tutuklama işlemlerinden dolayı kesinleşmiş bir karar bulunmaksızın tazminat davası açılabilmesinin temini için, bu konuda gelişen AİHM ve Yargıtay içtihatlarının uygulamadaki etkisinin ve Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruya ilişkin uygulamalarının izlenerek gerekirse kanuni düzenleme yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı

4. ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ	• 6459 sayılı Kanun ile getirilen yakalama veya tutuklama işlemine karşı CMK'da öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan kişilerin maddi ve manevi her türlü zararlarının tazmin edilmesi hakkına ilişkin düzenlemenin uygulamadaki etki analizinin yapılması	ORTA	Adalet Bakanlığı
--	---	------	------------------

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETER

5. MAKUL SÜREDE YARGILAMANIN SAĞLANMASI	5.1- Makul Sürede Yargılamaya Engel Olan Yapısal Sorunların Çözümü	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• Makul sürede yargılamaya engel olan yapısal sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi için ilgili kurumlarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği halinde yürütülen çalışmalara etkili bir şekilde devam edilmesi.	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	• Yargı mensuplarının performans denetiminde davaların makul sürede bitirilmesinin kriter olarak dikkate alınması.	SÜREKLİ	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	• İhtiyaç duyulan ihtisas mahkemelerinin etkinleştirilmesi ve coğrafi durum ile iş yükü göz önünde bulundurularak yaygınlaştırılması uygulamasına devam edilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	• İstinaf mahkemelerinin faaliyete geçirilmesi.	KISA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	• Uyuşmazlıkları önleyici nitelikteki tedbirlerin etkin hale getirilmesi ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	• Yargılamaların makul süreyi aşmasını engellemek için fiziki alt yapı, hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile yardımcı personel eksikliğinin giderilmesi de dahil olmak üzere gerekli önlemlerin alınmasına devam edilmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	5.2- Yargılamaların Makul Sürede Tamamlanması İçin Proje Yürütülmesi ve Etkin İç Hukuk Yolu Oluşturulması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
• Avrupa Adaletin Etkililiği Komisyonu (CEPEJ) tarafından yürütülen SATÜRN projesine katılmak suretiyle adli zaman yönetimi araçlarının uygulanmasına yönelik çalışmalarının takip edilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı	

5. MAKUL SÜREDE
YARGILAMANIN
SAĞLANMASI

- Mahkemeler önünde devam etmekte olan yargılamaların uzun sürmesi nedeniyle oluşabilecek mağduriyetlerin giderilmesine yönelik Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru uygulamalarının izlenmesi ve gerekirse alternatif etkili bir iç hukuk yolu oluşturulması.

UZUN

Adalet Bakanlığı

AMAÇLAR	HEDEFLER VE FAALİYETLER		
6. MAHKEMEYE ERİŞİM HAKKININ ETKİN BİR ŞEKİLDE SAĞLANMASI	Adli Yardım Sisteminin Gözden Geçirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • 6459 sayılı Kanunla Hukuk Mahkemeleri Kanununda yapılan değişiklikle getirilen adli yardım taleplerinin sadece “açıkça dayanaktan yoksunluk sebebiyle reddedilebileceği” ile adli yardım talebinin reddi kararına karşı getirilen itiraz incelemesi düzenlemelerinin uygulamadaki etki analizinin yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> • Adli yardımdan yararlanabilmek için sunulacak mali durum belgeleri bakımından objektif standartlar oluşturacak çalışmalar yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> • 6459 sayılı Kanunla Hukuk Mahkemeleri Kanununda yapılan değişiklikle getirilen adli yardım taleplerinde mali duruma ilişkin sunulan bilgi ve belgelerin kabul edilmeme gerekçesinin açık ve net şekilde belirtilmesinin teminine yönelik yapılan düzenlemenin uygulamadaki etki analizinin yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Adli yardım konusunda AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara ilişkin farkındalık artırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi. 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Türkiye Barolar Birliği	

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

7. SAVUNMANIN ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI	7.1- Gözaltı Aşamasında Zorunlu Müdafiliğin Etkin Biçimde Uygulanmasının Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar uyarınca, kolluk görevlilerince ifade alınması sırasında, kişinin avukat istemediğini belirttiği durumların kuşkuya yer bırakmayacak şekilde tespiti gerektiğinden, bu konudaki uygulamanın gözden geçirilip varsa aksaklıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması.	KISA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	7.2- Hukuka Aykırı Elde Edilen Delillerin Yargılamada Dikkate Alınmamasının Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Gizli soruşturmacı ve muhbir kullanımı da dahil olmak üzere, delillerin değerlendirilmesine ilişkin AİHM'in gelişen içtihatları hakkında hâkim ve savcılara yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	7.3- Kararların Gerekçeli Yazılmasının Etkin Bir Şekilde Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kararların gerekçeli yazılmasına ilişkin AİHM'in gelişen içtihatları konusunda hâkim ve savcılara yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	7.4- Masumiyet Karinesi İlkesinin İhlaline Yol Açan Uygulamadan Kaynaklı Sorunların Giderilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler			
<ul style="list-style-type: none"> • Masumiyet karinesi ilkesinin ihlaline ilişkin uygulamadan kaynaklı sorunların analiz edilmesi ve bu konularda AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda hâkim ve savcılara yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi.	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi	

7. SAVUNMANIN ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI	7.5- Yargısal Uygulamalarda Silahların Eşitliği İlkesinin Güçlendirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> Yargısal uygulamalarda AIHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda silahların eşitliği ilkesine aykırılık teşkil edebilecek hallerin ilgili kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak tespit edilmesi ve bu durumların ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Türkiye Barolar Birliği
	7.6- İdarî Yargıda Davanın Esasına İlişkin Ara Kararların ve Bunlara İlişkin Cevapların Tarafra Tebliğinin Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> İdari davalarda verilen ara kararların ve bunlara ilişkin cevapların taraflara tebliğini sağlamak amacıyla idari yargı hâkimlerine yönelik seminer, konferans vb farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	7.7- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası Uyarınca Gizli Olduğu Gereğesiyle Mahkemelere Bilgi ve Belge Verilmemesi ile İdarece Sunulan Gizli İbareli Belgelerin Davacı Tarafa Tebliğ Edilmeksizin Hüküm Tesis Edilmesi Sorununun Ortadan Kaldırılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler			
<ul style="list-style-type: none"> 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun “Dosyaların incelenmesi” başlıklı 20 nci maddesi; CMK’nın “İçeriği devlet sırrı niteliğindeki belgelerin mahkemeye incelenmesi” başlıklı 125 ile “Devlet sırrı niteliğindeki bilgilerle ilgili tanıklık” başlıklı 47 nci maddelerine ilişkin olarak devlet sırrı niteliğindeki belgelerin incelenmesi ve yargı organlarıyla paylaşılması konusundaki sorunların çözümüne yönelik hazırlanan ve TBMM’ye sunulan Devlet Sırrı Kanunu Tasarısının kanunlaşma sürecinin takibi ile kanunlaşması halinde etkili şekilde uygulanmasının sağlanması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	

7. SAVUNMANIN ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI	7.8- Tanık İfadelerinde Çapraz Sorgu Yönteminin Kullanımının Geliştirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • AİHS'nin 6/3-d maddesi bağlamında istinabe yoluyla tanık ifadesi alınması, aleyhe olan tanıkları sorguya çekme veya çektirme, lehe olan tanıkları aynı koşullarda dinletme konularında uygulamada karşılaşılabilecek sorunların tespit edilmesi. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
	<ul style="list-style-type: none"> • Tanık ifadelerinde çapraz sorgu yönteminin kullanılmasına ilişkin uygulamadaki sorunların, diğer ülke uygulamaları incelenmek suretiyle AİHM içtihatları doğrultusunda giderilmesi için farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi de dahil olmak üzere gerekli önlemlerin alınması. 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
<ul style="list-style-type: none"> • SEGBİS yöntemiyle alınan tanık ifadelerinde çapraz sorgu yönteminin etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması. 	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi	

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER			
8. YARGI KARARLARININ ETKİN ŞEKİLDE İCRASININ SAĞLANMASI	Yargı Kararlarının İdare Tarafından İcra Edilmemesi Durumunda, İdareyi Zorlayacak Etkili Bir İç Hukuk Yolunun Tesis Edilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Belediyelerden olan alacakların tahsilinde yaşanan zorluklar da dahil olmak üzere, uygulamada mahkeme kararlarının icra edilmemesi kapsamında karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde çalışma yapılarak gerekli mevzuat ve uygulama değişikliklerinin yapılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığı İller Bankası Genel Müdürlüğü

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

9. ÖZEL HAYATIN VE AİLE HAYATININ KORUNMASI	9.1- İsim Tashihi Taleplerinde Yetkili Makamların Takdir Yetkisinin Sınırlarının Belirlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Yargıtay içtihatlarının ve yerel mahkeme uygulamalarının izlenip değerlendirilmesi ve gerekirse Türk Medeni Kanunu ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda değişiklik yapılarak isim değişikliği taleplerinde “öngörülebilirlik” şartının sağlanması.	ORTA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı
	9.2- Arama, El Koyma ve İletişimin Denetlenmesi Gibi Tedbir Kararları Verilirken Kararın, Uygulamanın Denetimine İmkan Sağlayacak Şekilde Asgari Bilgileri İçermesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Arama, el koyma ve iletişimin denetlenmesine ilişkin mevzuatın AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara uygunluğunun gözden geçirilmesi ve gerekirse değişiklikler yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Arama, el koyma ve iletişimin denetlenmesi gibi tedbir kararlarının AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda, hangi koşullarda verilmesi gerektiği ve kararların uygulanma aşamasının denetimine imkân sağlayacak şekilde içermesi gereken asgari unsurlar konularında meslek öncesi ve meslek içi eğitim düzenlenmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi	
<ul style="list-style-type: none"> • Arama, el koyma ve iletişimin denetlenmesi gibi tedbir kararlarının AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, rehber mahiyetinde dokümanlar hazırlamak da dahil farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi, söz konusu tedbir kararlarının yerine getirilmesinde dikkat edilecek hususların genelgelekle belirlenmesi.	KISA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi	

9. ÖZEL HAYATIN VE AİLE HAYATININ KORUNMASI	9.3. Kişisel Verilerin Uluslararası Standartlarda Korunması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> Kişisel nitelikteki verilerin tanımının yapılması, esas ve unsurlarının belirlenmesi ve korunması amacıyla idarî bir yapının oluşturulması ile bireylerin şahsiyet haklarının himayesine ilişkin düzenlemeler getirilmesi amacıyla uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı”nın kanunlaşma sürecinin takibi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı”nın kanunlaşmasını müteakip etkili bir şekilde uygulanmasının izlenmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı	

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

10. DÜŞÜNCE, VİCDAN VE DİN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN ÖRTADAN KALDIRILMASI	10.1- Dini İnanç ve Düşüncelerin Açıklanmasını Zorunlu Kılan Durumların Ortadan Kaldırılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi müfredatında AİHM standartlarına uyum amacı ile yapılan değişikliğin uygulamadaki etki analizinin yapılması.	ORTA	Milli Eğitim Bakanlığı

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

11. İFADE VE MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN EN GENİŞ MANADA SAĞLANMASI	11.1- Mevzuatımızda İfade ve Medya Özgürlüğünü Kısıtlayan Hükümlerin Gözden Geçirilerek AİHM İçtihatlarında Belirlenen Standartlar Doğrultusunda Yeniden Düzenlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 125 ve 299 uncu maddelerinin gözden geçirilerek AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar ile uyumlu hale getirilmesi.	UZUN	Adalet Bakanlığı
	• Kişilik haklarının zedelenmesi halinde doğacak mağduriyetin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda tespit edilmesi ve giderilmesi hususunda hâkim ve Cumhuriyet savcılarına yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitim de dahil olmak üzere farkındalık artırıcı faaliyetler düzenlenmesi.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	• TCK'nın "Suçu ve suçluyu övme" başlıklı 215 inci maddesinde 6459 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin uygulamadaki etkilerinin analiz edilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
	• TCK'nın 216 ncı maddesinde düzenlenen "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" suçuyla ilgili olarak şiddet unsuru barındırmayan düşünce açıklamaları konusunda AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasında meslek öncesi ve meslek içi eğitim faaliyetleriyle farkındalık artırılması.	SÜREKLİ	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	• TCK'nın "Yargı görevi yapanı, bilirkişiyi veya tanığı etkilemeye teşebbüs" başlıklı 277 inci, "Gizliliğin ihlali" başlıklı 285 inci ve "Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs" başlıklı 288 inci maddelerinde 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin uygulamadaki etkilerinin analiz edilmesi.	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
• TCK'nın 301 inci maddesinin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara uyum amacıyla gözden geçirilmesi ve uygulamada birlik sağlanması amacıyla farkındalık artırıcı faaliyetler yapılması.	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi	

11. İFADE VE MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN EN GENİŞ MANADA SAĞLANMASI

<ul style="list-style-type: none"> • TCK'nın "Halkı askerlikten soğutma" başlıklı 318 inci maddesinde 6459 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin uygulamadaki etkilerinin analiz edilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun düşünce ve ifade özgürlüğüyle bağlantılı hükümleri ile TCK'nın "Suç işlemek amacıyla örgüt kurma" başlıklı 220 nci maddesinde 6459 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin uygulamadaki etkilerinin analiz edilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yolu ile İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun"un düşünce ve ifade özgürlüğünü sınırlayan hükümlerinin gözden geçirilmesi ve bu konuda uygulamada farkındalığı artırıcı faaliyetler yapılması.	ORTA SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Ulaştırma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Başta Avrupa Görsel-İşitsel Medya Hizmetleri Direktifi olmak üzere uluslararası standartlara uyum amacıyla hazırlanan 6112 sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun" hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve bu konuda uygulamada farkındalığı artırıcı faaliyetler yapılması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
11.2- İfade ve Medya Özgürlüğünün Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Yapılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda ifade ve medya özgürlüğünün geliştirilmesi amacıyla Avrupa Konseyi üye ülkelerine çalışma ziyaretleri ile yerli ve yabancı uzmanların katılımıyla yuvarlak masa toplantıları düzenlenmesi ve uygulamaya yönelik hâkim ve Cumhuriyet savcılarının kullanımına sunulmak üzere AİHM içtihatlarını da içeren rehber niteliğinde bir şerh hazırlanması.	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

11. İFADE VE MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN EN GENİŞ MANADA SAĞLANMASI	<ul style="list-style-type: none"> • AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda ifade ve medya özgürlüğü konusunun hâkim ve Cumhuriyet savcılarının meslek içi ve meslek öncesi eğitim müfredatına alınması amacıyla bir eğitim modülü oluşturulması.	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
---	--	------	--

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

12. TOPLANMA VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN ORTADAN KALDIRILMASI	12.1- Siyasi Partilerin Kapatılmasına İlişkin Hükümlerin AİHM İçtihatlarında Belirlenen Standartlar ile Uyumlu Hale Getirilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Siyasi partilerin kapatılması kriterlerinin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar uyarınca gözden geçirilmesi için teknik destek sağlanması.	ORTA	Adalet Bakanlığı
	12.2- Şiddete Teşvik Amaçlı Olmayan ya da İçeriğinde Şiddet Unsuru Barındırmayan Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerine Müdahale Edilmesi ve Yaptırım Uygulanmasının Önüne Geçilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda gözden geçirilmesi	KISA	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> • Bildirimsiz ve barışçıl gösterilere müdahalelere ilişkin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar konusunda kolluk görevlileri arasında farkındalık artırıcı hizmet içi eğitimlere işlevsel şekilde devam edilmesi.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı
	<ul style="list-style-type: none"> • Toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılacağına dair bildirim yapıldığında, kamu düzenini bozacak bir suç işleneceğine dair açık, somut ve yakın bir tehlike bulunduğu ortaya konulamaması halinde, yasaklama yerine AİHM içtihatlarında belirlenen standartlara uygun alternatif önlemler alınması.	SÜREKLİ	İçişleri Bakanlığı
	12.3- Kamu Görevlilerinin Sendikal Faaliyetlere Katılma Hakkının Önündeki Engellerin Kaldırılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • Sendikal hakların kullanılmasından dolayı disiplin cezasına maruz kalınmasını engellemek amacıyla kamu görevlilerinin tabi olduğu disiplin hükümlerinin ve sendikalara ilişkin mevzuatın AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda gözden geçirilerek gerekirse mevzuat değişikliği yapılması.	UZUN	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	

12. TOPLANMA VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN ORTADAN KALDIRILMASI	12.4- Kuruluş Aşamasında Vakfın Amacına İlişkin Vakıf Senedindeki Eksikliklerin Giderilebilmesinin Sağlanması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 107 nci maddesinin AİHM içtihatlarında belirlenen standartlar doğrultusunda gözden geçirilerek vakfın amacına ilişkin vakıf senedindeki eksikliklerin sonradan ikmal edilebilmesine imkân sağlayacak gerekli değişikliklerin yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER

13. MÜLKİYET HAKKI İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ	13.1- Yargılama Sürecinde Kamulaştırma Bedellerinin Değer Kaybına Uğramasının Önlenmesi ve Oluşacak Değer Kayıplarının Telifisi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun “Kamulaştırma Bedelinin Mahkemece Tespiti ve İdare Adına Tescil” başlıklı 10 uncu maddesinde 6459 sayılı Kanunla yapılan değişikliğin uygulamadaki etki analizinin yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı
	13.2- Kamulaştırmaz El Atma Uygulamalarının Ortadan Kaldırılarak Mağduriyetlerin Önlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler			
<ul style="list-style-type: none"> • Kamulaştırmaz el atmaya zımnen hukuki dayanak teşkil eden 6111 Sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş ve sonrasında bu konuya ilişkin 11 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı Kanunla, 2942 sayılı Kanunun geçici 6. maddesi değiştirilmiştir. Yapılan bu değişikliğin uygulamasının izlenmesi ve etki analizinin yapılması.	ORTA	Adalet Bakanlığı Maliye Bakanlığı	
<ul style="list-style-type: none"> • İdarelerin kamulaştırmaz el atma yoluna başvurmalarının önlenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması.	SÜREKLİ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığı	

AMAÇLAR HEDEFLER VE FAALİYETLER			
14. EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE FARKINDALIK ARTIRICI FAALİYETLERE DEVAM EDİLMESİ	14.1- AİHM Kararlarının Tercüme Edilerek Uygulamacılara Dağıtılması	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	• AİHM'in Türkiye hakkında verdiği tüm ihlal kararları ile diğer ülkeler hakkında verilen önemli nitelikteki kararların tercüme edilip yayımlanması ve ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtım yapılarak bu kararlara uygulamacıların erişiminin sağlanması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
	• Tercüme edilen AİHM içtihatlarının HUDOC üzerinden ivedilikle yayımlanması için AİHM Sekreteryası ile işbirliğinin devam ettirilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı
	• AİHS ve uygulaması ile ilgili bilimsel çalışmaların takip edilmesi, bu konulardaki yayınlar ile ulusal düzeydeki yüksek yargı içtihatlarının uygulamacılara ulaştırılması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
	• AİHM'e yapılan başvurular, AİHM kararları ve bu kararların icra süreçleri ile ilgili detaylı istatistik çalışmaları yapılması ve bunların yayımlanması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
	14.2- Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolu ile İnsan Hakları İhlallerinin Tazminine İlişkin Diğer İç Hukuk Yollarının Etkinliğinin İzlenmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
• Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun işleyişinin izlenerek AİHM standartları çerçevesinde etkin bir şekilde işleyişine katkı sağlayacak önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı	

14. EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE FARKINDALIK ARTIRICI FAALİYETLERE
DEVAM EDİLMESİ

<ul style="list-style-type: none"> • 6384 sayılı “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun” (Tazminat Komisyonu Kanunu) uyarınca kurulan komisyonun çalışmalarının izlenmesi ve etkin şekilde işleyişi için gerekli önlemlerin alınması.	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Tazminat Komisyonu Kanunu uyarınca kurulan komisyonun, AİHM’in yerleşik içtihatları doğrultusunda, ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarının yoğunluğu da değerlendirilerek diğer ihlal alanlarında da yetkilendirilmesi konusunda Bakanlar Kuruluna teklifte bulunulması.	ORTA	Adalet Bakanlığı
14.3- AİHM Kararlarında İhlale Yol Açan Sorunların Düzenli Olarak Analizi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
Açıklama ve Faaliyetler		
<ul style="list-style-type: none"> • AİHM kararları perspektifinden, ihlale yol açan sorunların tespiti ile bunların ortadan kaldırılması ve ihlal kararlarının etkin ve süratli şekilde icrasını takip amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla yüksek düzeyli İcra İzleme Komitesi oluşturulması ve düzenli olarak toplanmasının sağlanması	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı
<ul style="list-style-type: none"> • Belirlenecek pilot adliyelere ve Avrupa Konseyi üyesi devletlere ziyaretler de dahil, Türk Ceza Adalet Sisteminin insan hakları standartlarının uygulanması bakımından analiz edilmesine yönelik faaliyetler yapılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi.	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi

14.EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE FARKINDALIK ARTIRICI FAALİYETLERE DEVAM EDİLMESİ	14.4- İnsan Hakları Eğitimi Uygulamasına Düzenli Olarak Devam Edilmesi	SÜRE	SORUMLU KURUMLAR
	Açıklama ve Faaliyetler		
	<ul style="list-style-type: none"> • Uluslararası hukukun geldiği aşama ve Anayasa'nın 90 ıncı maddesi kapsamında iç hukukumuzun etkisi, insan haklarının boyutu, AİHS hükümleri ve AİHM içtihatları konusunda, hâkimler, savcılar ve kolluk kuvvetlerini de kapsayan düzenli farkındalık artırıcı faaliyetler yapılması; bu konulara meslek öncesi ve meslek içi eğitim müfredatında düzenli olarak yer verilmesi. 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Türkiye İnsan Hakları Kurumu
	<ul style="list-style-type: none"> • Türk Ceza Adalet Sisteminin AİHS ile uyumlu işleyişine ilişkin olarak AİHM içtihatları doğrultusunda eğitim materyali hazırlanarak hâkim ve Cumhuriyet savcılarına dağıtılması. 	ORTA	Adalet Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi
	<ul style="list-style-type: none"> • AİHM'in gelişen içtihatlarına yönelik farkındalık arttırmak amacıyla hâkim ve savcılarının yanı sıra kolluk görevlileri ve diğer ilgili personelin katılımıyla AİHM, Avrupa Konseyinin ilgili organları ve Konsey Üyesi devletlere bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmak amacıyla incelemelerde bulunmak üzere çalışma ziyaretleri düzenlenmesi. 	SÜREKLİ	Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Türkiye Adalet Akademisi Türkiye İnsan Hakları Kurumu